

Park na Topličinom vencu ima više imena. Neki ga zovu Park kod Palasa, neki Park "Proleće", drugi Park "Kod proleća" (jer se tu nalazila kafana "Proleće" još od 1870. godine, a bila je tu i na početku Prvog svetskog rata).

Ovaj park, mada neuređen kao danas, postojao je i 1914. godine. Na jednoj od klupa u parku, pripadnik Mlade Bosne, Gavrilo Princip, smatrajući da su uobičajena sastajališta, kafane: Zlatna Moruna, Žirovni venac ili Zeleni venac, previše opasna mesta za iznošenje jedne takve odluke, poverio je Nedeljku Čabrinoviću svoju rešenost da upravo on ubije Franca Ferdinanda.

U ovom parku je, tokom 1915. godine, u vreme krvavih borbi „čišćenja“ ulica, posebno na Dorćolu, ali i u centru grada, kao jednoj od retkih zelenih površina u gradu, smešteno improvizovano austrijsko-nemačko vojničko groblje. U vreme njegovog izmeštanja 1915/16. u parku je podignuta spomen-česma u čast poginulim junacima u borbama oko Beograda. Na njoj je, kao ukras stajalo, ukršteno oružje, jedan šlem, parola austrougarskog carstva Viribus Unitis (Ujedinjenim snagama), kako se zvao i najveći brod Austrougarske. Iako je bila simbol neprijateljske vojske, ona je stajala još deset godina po oslobođenju, a moguće objašnjenje je da su Beograđani u razrušenom gradu bili suočeni sa mnogo većim problemima i da niko nije imao vremena da misli na nju. Danas je na tom mestu prazan prostor.

Parkom danas dominira impozantan spomenik vojvodi Vojinu Popoviću – Vojvodi Vuku, jednom od najpoznatijih zapovednika srpske vojske, učesniku u borbama za Makedoniju u Balkanskim ratovima i Prvom svetskom ratu. Spomenik tada najpoznatijeg vajara Đorđa Jovanovića, podignut je 1936. godine. Njega nije, kao što je većinu drugih, podigla država, već preživeli saborci Vojvode Vuka i članovi njihove porodice.

Vojvoda Vuk je rođen u Sjenici 1881. godine, a odrastao je u Kragujevcu. Opremio se za vojnu karijeru i 1901. godine postaje potporučnik. Kada su počela borbe između Srbije, Grčke, Bugarske, pa čak i Rumunije protiv Turaka, Arbanasa, ali i jednih protiv drugih u Makedoniji, priključio se akcijama i istakao kao jedan od boljih vođa. Takođe se vrlo dobro pokazuje u Kumanovskoj bici (Prvi balkanski rat). Kažu da je, braneći levo krilo srpske vojske, imao jednu od odlučujućih uloga. Kasnije, 1914. godine, bio je teško ranjem u borbama na Drini, ali već 1915. aktivno učestvuje u daljim borbama. Kada se srpska vojka povukla na Krf i kada je formiran Solunski front, postaje zapovednik Dobrovoljačkog odreda, sastavljenog od Srba, Hrvata, Slovenaca, iz celog sveta, a najviše onih koji su došli iz Amerike. Svi oni pohrlili su na Solunski front da pomognu svojoj braći. U velikim borbama 1916., kada je zauzet Kajmakčalan, juriš su predvodile jedinice Vojvode Vuka. Njega prati priča da se nikada nije zaklanjao od metka, govoreći da ga metak neće i kako „neće kao oficir i predvodnik da zaleže“. Međutim, jedan kurušum ga je ipak hteo. Poginuo je u bici na Kajmakčalanu kada je jurišao na bugarske

položaje kod Gruniškog visa, kod Sive stene, 29. novembra 1916. godine. Gruniški vis je tada osvojen, ali je njegov Dobrovoljački odred, koji je brojao 2.200 ljudi, njegovom smrću spao na svega 450 ljudi. Vest o njegovoj smrti širila se brzinom vetra jedinicama, ali na engleskom jeziku, jer većina boraca zaboravila je svoj maternji, srpski jezik. Njegovo telo bilo je sahranjeno na srpskom vojničkom groblju u Zejtinliku, a septembra 1923. preneto je na Novo groblje u Beograd.

Najfascinantnija je činjenica da je spomenik preživeo sve ratove, ali i doba socijalističke države, jer se sa obe strane nalaze lobanje sa ukrštenim kostima, četničko obeležje u Prvom i Drugom svetskom ratu.

Svakako bi bilo zanimljivo znati kakva je bila korelacija između austrougarskih vojnih spomen obeležja i onih koje su podigli Srbi, na jednom malom prostoru parka na Topličinom vencu, i da li su, i kako, egzistirali zajedno.

